

Věc C-716/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

27. listopadu 2023

Předkládající soud:

Vilniaus apygardos teismas (Litva)

Datum předkládacího rozhodnutí:

31. října 2023

Navrhovatelka opravného prostředku a žalobkyně v řízení v prvním stupni:

„Skycop.com“ UAB

Odpůrkyně a žalovaná v řízení v prvním stupni:

Ryanair DAC

Předmět původního řízení

Právo na odškodnění cestujících, kteří odmítli nastoupit na let, který byl zpožděn alespoň o pět hodin, a proto nedosáhli svého cílového místa určení.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad čl. 6 odst. 1 bodu iii) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91(dále jen „nařízení č. 261/2004“), ve spojení s čl. 8 odst. 1 písm. a) a článkem 7 uvedeného nařízení.

Článek 267 Smlouvy o fungování Evropské unie

Předběžné otázky

1. Je čl. 6 odst. 1 bod iii) nařízení č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91, ve spojení s čl. 8 odst. 1 písm. a) uvedeného nařízení, třeba vykládat v tom smyslu, že cestující, kteří odmítli nastoupit let, který byl zpožděn v rozsahu alespoň pěti hodin a který již pro ně nesloužil žádnému účelu, mají nárok na náhradu škody podle článku 7 tohoto nařízení?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku, jaké podmínky musí takový cestující splnit, aby měl nárok na odškodnění podle článku 7 nařízení č. 261/2004, nebo má takový cestující nárok na odškodnění bez ohledu na důvod, pro který odmítl nastoupit na let, který byl zpožděn alespoň o pět hodin?

Uplatňovaná unijní judikatura a předpisy unijního práva

Nařízení č. 261/2004: body 1 a 2 odůvodnění a články 1, 2 a 5 až 9.

Oznámení Komise – Sdělení Komise – Pokyny pro výklad nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, a nařízení Rady (ES) č. 2027/97 o odpovědnosti leteckého dopravce v případě nehod ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 889/2002, body 4.2 a 4.4.6.).

Rozsudek ze dne 26. února 2013, Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106); rozsudek ze dne 4. září 2014, Germanwings (C-452/13, EU:C:2014:2141); rozsudek ze dne 19. listopadu 2009, Sturgeon a další (spojené věci C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716); rozsudek ze dne 23. října 2012, Nelson a další (spojené věci C-581/10 a C-629/10, EU:C:2012:657).

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Cestující A. K., A. Š., A. V., G. S., L. K., M. V., P. K., P. Š., G. Š., A. Š., T. Š., R. R., Ž. M., A. B., P. N. a U. M. zakoupili letenky na let Vilnius–Milán (Bergamo) na den 30. března 2022, provozovaný leteckým dopravcem, společností Ryanair DAC, s délkou trasy letu (VNO-BGY) 1 532,76 km.
- 2 Plánovaný čas odletu z Vilniusu byl 19:50 a plánovaný čas příletu do Milána (Bergamo) byl 21:25. Let byl zpožděn. Čas skutečného odletu byl následujícího dne ve 2:53 (tj. o 7 hodin a 3 minuty později, než bylo plánováno) a do cílového místa určení dorazil ve 4:40 (tj. o 7 hodin a 15 minut později, než bylo plánováno). Letecký dopravce nepoukazoval na žádné mimořádné okolnosti.

- 3 Někteří z cestujících uvedených v bodě 1 výše (8 osob) nastoupili do zpožděného letu a dosáhli svého cílového místa určení. Zbylí cestující (8 osob) cílového místa určení nedosáhli: někteří z nich se po dlouhém čekání a poté, co jim bylo sděleno, že jejich let má zpoždění a že není jasné, zda se uskuteční, nedostavili k odletové bráně, zatímco jiní se po několika hodinách čekání rozhodli, že letem nepoletí a své odbavení zrušili.
- 4 Společnost „Skycop.com“ UAB uzavřela se všemi cestujícími uvedenými v bodě 1 výše, jejichž let byl zpožděn, smlouvy o postoupení pohledávky, kterými na ni postoupili své právo požadovat odškodnění podle nařízení č. 261/2004.
- 5 V průběhu řízení před soudem prvního stupně uzavřely společnost „Skycop.com“ UAB a Ryanair DAC dohodu o narovnání týkající se odškodnění osmi cestujících, kteří dosáhli svého cílového místa určení.
- 6 Soud prvního stupně zamítl žalobu podanou společností „Skycop.com“ UAB, pokud jde o odškodnění osmi cestujících, kteří svého cílového místa určení nedosáhli. Soud prvního stupně uvedl odůvodnění vycházející z toho, že nařízení č. 261/2004 výslovně nestanoví, že cestující, jejichž let byl zpožděn, mají stejně jako cestující, jejichž let byl zrušen, nárok na náhradu škody stanovenou v článku 7 tohoto nařízení. Soud prvního stupně uvedl, že ačkoli je právo cestujících na odškodnění v případě zpoždění letu uznáno v judikatuře Soudního dvora, zejména v rozsudku ze dne 19. listopadu 2009, Sturgeon a další, nárok na toto odškodnění vzniká a je splatný za podmínky, že cestující dosáhli svého cílového místa určení později o tři nebo více hodin po plánovaném čase příletu. Podle soudu prvního stupně není situace cestujících, kteří se poté, co byli informováni o zpoždění letu o pět a více hodin, rozhodli využít svého práva odmítnout nastoupit na let a požadovat vrácení ceny letenky, srovnatelná s cestujícími, kteří strávili značnou dobu čekáním na let a kteří po nastoupení na let dosáhli svého cílového místa určení.
- 7 Společnost „Skycop.com“ UAB podala proti rozsudku soudu prvního stupně odvolání a navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen a bylo přijato nové rozhodnutí, jímž bude žalobě vyhověno, a rovněž navrhla, aby byla věc předložena Soudnímu dvoru k rozhodnutí o předběžné otázce.

Argumenty účastnic řízení

- 8 Společnost „Skycop.com“ UAB tvrdí, že situace cestujících, jejichž lety byly zpožděny o více než pět hodin a jimž tyto lety již neslouží k žádnému účelu, je srovnatelná s cestujícími, jejichž lety byly zrušeny, a proto musí být odškodnění za čas, který strávili marným čekáním, přestože nedosáhli svého cílového místa určení (kvůli tomu, že se rozhodli, že tam nepoletí).
- 9 Společnost Ryanair DAC tvrdí, že cestující, kteří se rozhodli neuskutečnit svou cestu poté, co byl let zpožděn, a nedosáhli svého cílového místa určení, nemají

nárok na odškodnění, neboť takové právo není výslovně stanoveno v nařízení č. 261/2004 ani v judikatuře Soudního dvora.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 10 Potřeba předkládajícího soudu předložit věc Soudnímu dvoru vychází z toho, že odpověď na předběžné otázky umožní určit, zda v souladu s ustanoveními nařízení č. 261/2004 mají dotčení cestující, tj. cestující, jejichž let byl zpožděn alespoň o pět hodin (čl. 6 odst. 1 bod iii)) a kteří nakonec odmítli nastoupit na tento let (nedosáhli svého cílového místa určení), mají nárok nejen na vrácení ceny své letenky (čl. 8 odst. 1 písm. a)), ale také nárok na odškodnění stanovené v článku 7 tohoto nařízení stejně jako cestující, kteří nakonec nastoupili na tento let a dosáhli svého cílového místa určení.
- 11 Předkládající soud připomíná, že situace dotčená ve věci v původním řízení není výslovně řešena v nařízení č. 261/2004 a ani judikatura Soudního dvora neposkytuje v této věci žádné vysvětlení (odkazuje na rozsudek *Sturgeon* a další (C-402/07 a C-432/07), body 31, 60 a 61, rozsudek *Nelson* a další (C-581/10 a C-629/10), body 34 a 40, rozsudek *Folkerts* (C-11/11), body 30, 32, 33, 36, 37 a 47, a rozsudek *Germanwings* (C-452/13)).
- 12 Předkládající soud připomíná, že ve věcech, v nichž Soudní dvůr rozhodl ve věci *Sturgeon* a další (C-402/07 a C-432/07) a ve věci *Nelson* a další (C-581/10 a C-629/10), ač se v nich dotčená situace vyznačovala rovněž zpožděním odletu o více než pět hodin, cestující nicméně nastoupili na let a dosáhli svého cílového místa určení. S ohledem na tuto okolnost a skutečnost, že cestující dosáhli svého cílového místa určení později o tři nebo více hodin po plánovaném čase příletu, bylo konstatováno, že takoví cestující mají nárok na náhradu škody podle článku 7 nařízení č. 261/2004 stejně jako cestující, jejichž let byl zrušen (čl. 5 odst. 1 písm. c) bod iii) uvedeného nařízení). Ve věci *Folkerts* (C-11/11) a ve věci *Germanwings* (C-452/13) je odškodnění rovněž spojeno se skutečností, že cestující dosáhli svého konečného místa určení o tři nebo více hodin později, než bylo plánováno.
- 13 Situace ve věci v původním řízení je odlišná a vyvstává otázka, zda mají cestující nárok na odškodnění rovněž podle článku 7 nařízení č. 261/2004, pokud jejich zpožděný let splňuje podmínky stanovené v článku 6 nařízení č. 261/2004 (v projednávané věci bylo zpoždění odletu delší než pět hodin), ale cestující se rozhodli svou cestu neuskutečnit a cílového místa určení vůbec nedosáhli.